

El llegat d'Arnau Bartrina Luque

Els pares i amics d'aquest jove de Montagut i Oix, mort accidentalment per una picada de peix aranya, mantenen viva la seva passió per la natura amb la convocatòria de les beques ENFOOCA.

Text > JORDI CASAS
JORDI BARTRINA

Les emocions són molt importants, sobretot les lligades a la infància: olors, sons, textures, situacions... I les emocions són essencials en la història d'Arnau Bartrina Luque. Els avis i pares juguen amb els nets i, en el cas de l'Arnau, van saber donar corda a la seva passió per la natura en general, més especialment pels animals i, encara més, pels ocells. Per això, el pare i l'avi es van treure de sobre la mandra pròpia dels diumenges havent dinat i li van construir una cabana a Montagut i Oix, on viu la família, des de la qual ell podia observar ocells i, més endavant, fotografiar-los i filmar-los. L'Arnau va ser-hi feliç i s'hi va passar hores i hores.

La cabana és clau en aquesta història per dues raons. D'una banda, i la més evident en l'àmbit personal, va ser la vida que avis, pares i el fill i net es van regalar mútuament, gràcies a les bones estones compartides amb el refugi com a excusa. Ell hi va aprendre badant, i tota la família va conèixer, gairebé sense voler-ho, què és i com canta un pit-roig i molts altres ocells. De l'altra, va ser el primer graó gràcies al qual l'Arnau es va convertir, tot i la seva joventut, en un referent en l'àmbit naturalista del país i en un element

important de la xarxa de col·laboradors del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Va fotografiar, per exemple, el primer exemplar de marta (*Martes martes*) observat a menys de quatre-cents metres d'altitud, una cota molt baixa en comparació amb les dades que tenim fins a l'actualitat de l'espècie.

Malauradament, un peix aranya va llevar-li la vida l'any 2020. El va picar de manera accidental mentre filmava peixos a la platja Gran de Platja d'Aro. Tenia només setze anys. Conèixer les passions i les emocions de l'Arnau, doncs, és essencial per entendre els premis ENFOOCA, que impulsa i organitza l'associació de familiars i amics d'Arnau Bartrina Luque.

Era molt jove, però l'Arnau va deixar un llegat ben valuós, que pren encara més força en l'actual context de canvi climàtic i d'urgència d'un desenvolupament sostenible del planeta. El seu entusiasme per la natura és, doncs,

una crida a prendre consciència sobre la necessitat de protegir-la; és també un llegat que apel·la a la capacitat de tots plegats, simplement, de badar escoltant el cant d'un picot verd, un tord, un pit-roig... i de distingir una mallerenga blava d'una carbonera. I justament tot això és el que promouen aquests premis i, al capdavant, allò que manté viu l'Arnau.

Generar oportunitats

L'entitat treballa per donar l'oportunitat a joves creadors de fer una recreació d'aspectes relacionats amb la natura amb el llenguatge artístic i audiovisual des de totes les perspectives i amb totes les disciplines. Els guanyadors de les quatre edicions de la beca ENFOOCA Arnau Bartrina Luque que s'han dut a terme fins ara així ho exemplifiquen. El de la beca del 2021-2022, l'asturià Adrián Sastre, va fotografiar diversos paisatges nocturns del Parc Natural de la Garrotxa, amb uns dispersadors

>> Mosaic exposat a l'Institut La Garrotxa i a l'Escola d'Art d'Olot creat a partir de cartolines amb anècdotes (moltes, desconegudes per la família) i records dels companys de l'Arnau i que es va convertir en un homenatge emotiu.
(Foto: JORDI PAREDES)

>> L'Arnau a l'interior de la cabana que li van construir el pare i l'avi. (Foto: JORDI BARTRINA)

de llum confeccionats per ell mateix. Volia descobrir parts del paisatge i deixar la resta en la penombra i en la foscor, i, per tant, a la imaginació de cadascú. La barcelonina Candela Sánchez i l'alcoiana Cèlia Moreno, guanyadores de la beca del 2022-2023, van oferir una nova mirada dels tossos, uns petits turons propis i exclusius del vulcanisme garrotxí. El resultat van ser una sèrie de fotografies amb diferents punts de vista d'aquestes formacions i també de l'entorn, amb instantànies d'objectes naturals i artificials que s'hi relacionen. De fet, oferien perspectives no gens acadèmiques i, en molts casos, sorprenents.

La beca del 2023-2024 va ser per al garrotxí Marçal Navarro i l'osonenc Wenceslau Mas, que van desdibuijar amb una mirada artística els cinquanta-cinc quilòmetres de frontera geopolítica entre les comarques de la Garrotxa i Osona. Ho van fer amb fotos de càmera analògica i revelatge químic, amb les quals van evidenciar que no totes les fronteres administratives, les del GPS, coincideixen amb les humanes. I, finalment, Gemma Jané, de Sant Celoni, i Núria Montserrat, de la Pobla de Mafumet, guanyadores de la beca del 2024-2025, van dur a terme un intens treball de camp, el resultat del qual es va plasmar en una exposició que oferia una experiència sensori-

al del Parc Natural de la Garrotxa. Per aconseguir-ho, les dues becaes van gravar sons i imatges, per configurar el llenguatge sensorial de la natura garrotxina. De fet, tal com elles mateixes van remarcar, experimentar aquest llenguatge és una manera d'estimar i respectar la natura i, per tant, una bona manera de ser fidels al llegat de l'Arnau.

Més que una beca

Les beques ENFOOCA engloben un seguit de propostes, que varien segons l'any de la convocatòria i que les doten de més contingut, fins al punt de convertir la presentació pública en un acte de rellevància en l'àmbit de la cultura i del naturalisme. De fet, ara ja són una trobada obligada del calendari social, cultural i científic d'Olot. La nòmina és llarga. Sense desmerèixer cap de les accions que no esmentem, hi ha les xerrades del catedràtic de geografia de la Universitat de Girona Joan Nogué, de la biòloga i editora de guies sonores Eloïsa Matheu i del director i guionista Christophe Farnier, o l'edició d'un fotollibre de Xavi Bou, fotògraf reconegut arreu del món per les seves *Ornitographies*, en què reproduceix amb fotogrames els vols dels ocells que l'ull humà no és capaç de captar, etc.

El llegat de l'Arnau es manté més viu que mai en un context en què la flora, la fauna, la natura i els éssers vius en general viuen estressats. Continua, doncs, essent un missatge esperançador, fonamentat en una visió positiva de la natura i en una manera de viure que la contempla i la té en compte. En definitiva, deixa un llegat que convida a defugir dels catastrofismes i dels negacionismes tan estesos en la societat actual. El camí està marcat.

>> Un dels actes de lliurament dels premis ENFOOCA. (Foto: JORDI BARTRINA)

